

ere Tjenesteplichter, naar de begaas i Tjeneste, ville efter den Endring, vi have foreslaaet, være at straffe med den fulde derfor bestemte Straf, selv om Vedkommende havde været aldeles utilregnelig. Jeg tror, at det vil være at tage under nærmere Overveielse i Udvalget, hvorledes vi skulle foretage en Omredaktion af den af os foreslaaede Endring i Paragrafen. — Endringsforslaget Nr. 31 a har jeg ikke tiltraadt, og der er heller ikke noget Flertal derfor; jeg skal derfor ikke udtale mig derom. — Jeg kommer da til Endringsforslaget under Nr. 32 til § 51. Som de ærede Medlemmer ville se, gaar § 51, sidste Stykke, egentlig ud paa en Fiktion, idet det siger: „Kan i saadanne Tilfælde“ — det er i de Tilfælde, hvor en Forbrydelse begaas af flere Krigsmænd i Forening — „ingen Hovedmand udfindes, og Krigsmænd af forskjellig Tjenesteklasse eller Tjenestegrader have deltaget i Forbrydelsen, skal den af Deltagerne, der har den højeste Klasse eller Grad, og hvis denne er fælles for flere, da den af dem, der som ældst af Tjenestælder er de Øvriges Overmand, straffes som Hovedmand“. Man fingerer altsaa ligesom i det giuene Tilfælde en vis Person som Hovedmand, uden at der er oplyst Noget om, hvorvidt han er det eller ikke. Dette har Udvalget fundet er en lidt streng Bestemmelse. Man finder, at det vel kan være et aggraverende Moment ved Forseelsen, at Vedkommende som den Ældre har undladt at afværge den og at udøve sin Autoritet overfor de Yngre, men at det dog er for strengt ubetinget at straffe ham som Hovedmand, og man har derfor foreslaaet den Redaktion, som findes i Endringsforslaget under Nr. 32, at en Del af sidste Stykke skal lyde saaledes: „Kan Straffen for den af Deltagerne, der har den højeste Klasse eller Grad, og, hvis denne er fælles for flere, da for den af dem, der som ældst af Tjenestælder er de Øvriges Overmand, efter Omstændighederne skærpes ud over den for Forbrydelsen fastsatte højeste Straf, dog indenfor Grændserne af den for Hovedmændene bestemte“. Den virkelige Forandring er altsaa egentlig den, at der i Stedet for „skal“ sættes „kan“. — Jeg gaar derefter over til § 60. Endringerne dertil ere ikke Andet end simple Redaktionsændringer, som ikke i ringeste Maade tilfalte at forandre Bestemmelserne i Paragrafen. Dette gjælder baade om Endringsforslaget under Nr. 34 og om Endringsforslaget under Nr. 35; det gjælder i alt Fald for mit Vedkommende, maa jeg sige, at jeg opfatter dem kun som Redaktionsændringer, idet man i alt Fald ikke har tænkt paa at lægge nogen ny Række ind i Paragrafens Bestemmelser, men kun at indbringe derunder Tilfælde, som man antog, at Paragrafen vilde have indbefattet under sig, hvis man overhoved ved Redaktionen af Paragrafen fra Først af havde

havt disse Tilfælde for sig. Hermed skal jeg foreløbig slutte.

Bajer: Naar jeg tillader mig at tage Ordet strax efter den meget ærede Ordfører, er det som Medforslagsstiller af Forslag, hvortil vi ikke have været saa heldige at have ham med. Jeg skal saavidt muligt søge at rette mig efter den gjorte Henstilling om ikke at bruge uopdannede Ord, men jeg skal dog gjøre opmærksom paa, at det er første Gang, at her fremkommer et vigtigere Forslag fra et Mindretal, som gaar igjen paa flere Punkter, og de Forslag der ere stillede af os, bæres i Grunden af een Hovedbetragtning. Om de end ikke staa og falde sammen, hvilket paa ingen Maade er Tilfældet, maa der dog siges at ligge en fælles Række mere eller mindre til Grund for dem alle. Som udtalt i Betænkningen Sp. 933 er der nemlig et andet Hensyn, som har gjort sig gjældende for os med lignende Styrke som det, der har været forhandlet i de nærmest foregaaende Dage, nemlig Afstæffelsen af legemlig Lugt, og det er Hensynet til den Forsætning, hvorunder vi leve. Den ærede Minister gav os en Oplysning, som jeg maa tilstaa, var ny for mit Vedkommende, men som det glædede mig at faae, nemlig at allerede i 1842 var der nedsat en Lovkommission, og at Resultatet af dennes Arbejder foreligger i det første Straffelovudkast af 1850. Naar man nu sammenligner det Lovforslag, vi have her, med det af 1850, vil man finde en meget stor Lighed i selve Anordningen og ogsaa i forskjellige, maaske i de allerfleste Paragrafer; men denne Oplysning forklarer i høj Grad, at man ikke tilstræffelig har kunnet faae Hensynet til Grundloven med. Jeg maa tilstaa, at man har været opmærksom paa dette Hensyn ved vor senere militære Lovgivning, og det er især traadt stærkt frem ved Hærens Vedtagelse i 1867. Man har virkelig sat sig for at føre den almindelige Bærnepligt saa fuldstændig som muligt ud i Livet, og man bør fremdeles beslitte sig paa — for at bruge den ærede Krigsministers Ord ved en tidligere Leilighed — „at knytte Folket og Hæren sammen.“ Maaske maa det være mig tilladt i korte Træk at udvikle, hvorledes jeg betragter Modsætningen mellem en Krigsmagt i Enevoldstiden og en under en fri konstitutionel Forsætning. Jeg kan maaske allerbedst gjøre det ved at minde om et lille Udtryk, som jeg engang har fundet i den bekendte aandrige franske Forfatterinde Madame de Sévigné's Breve, hvor hun skriver fra Leiren i Holland, at hele Hæren er ved Hoffet og hele Hoffet er ved Hæren. Det er meget passende for hin Tidsalder, for en Tidsalder, da der tillægges Souverainen den bekendte Ytring: „Staten, det er mig“ — om han maaske aldrig har brugt den. I Modsætning dertil kan man sige nu, at „Staten, det er Folket“; og det, der